ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

№ 294 (1261) ‖ НЯДЗЕЛЯ, 21-га сьнежня 1930 г.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ
Орган ЦК ЛКСМБ
УМОВЫ ПАДПІСКІ:
1 месяц . . . 30 кап.
3 месяцы . . . 90 „
6 месяцаў . . . 1 р. 80 „
1 год . . . 3 р. 30 „
АДРАС РЭДАКЦЫІ:
Менск, вул. Карла Маркса, 38
Тэлефоны: рэдактара—7-25,
сэкратарыят—12-19.
АДРАС КАНТОРЫ:
Комсамольская 25, тэлеф. № 903.
ГОД ВЫДАНЬНЯ X.

Кошт асобнага №—2 кап.

Вернаму і моцнаму вартаўніку заваёў Кастрычніка

Сход профактыву гор. Менску шчыра вітае АДПУ з 13-ай гадавінай арганізацыі ВЧК—АДПУ—вернага і моцнага вартаўніка заваёў Кастрычніка, грознага для ворага мяча пролетарскай дыктатуры.

Выкрыцьцё прамысловай партыі шпіёнаў, шкоднікаў, здраднікаў, падрыхтоўшчыкаў інтэрвэнцыі і падпальшчыкаў вайны, арышт інтэлігенцкай групы контр-рэволюцыянэраў беларускіх нацыянал дэмакратаў, агентаў польскага фашызму, яшчэ раз падкрэсьлівае зоркасьць пролетарскага ВЧК—АДПУ.

Сход профактыву г. Менску падтрымлівае прапанову гаспадаўніцтва перад СНК і ЦВК СССР аб узнагародзе АДПУ сьцягам Леніна.

Няхай жыве Комуністычная партыя—правадыр і арганізатар Савецкага Саюзу, правадыр і арганізатар соцыялістычнага будаўніцтва.

Няхай жыве АДПУ—вока і меч пролетарскай дыктатуры.

За масавую падрыхтоўку да колгасных перавыбараў і другой бальшавіцкай вясны

Грандыёзныя посьпехі, дасягнутыя партыяй у справе савецкага колгаснага будаўніцтва, забясьпечылі масавы прылiў новых дзесяткаў тысяч аднаасобных бядняцка-серадняцкіх гаспадарак у колгасы.

Наперакор супраціўленьню кулака і яго агентаў у шэрагах партыі і комсамолу правых і „левых" опортуністых, наперакор контр-рэволюцыйнай дзейнасьці шайкі імпэрыялістычных шпіёнаў —Рамзіных, Громавых і Лёсікаў, колгасная пяцігодка СССР намі перавыканана за першыя два гады. Колгасы за мінімальна кароткі тэрмін сваёй работы змаглі паказаць вялізарнейшыя перавагі перад аднаасобнымі бядняцка-серадняцкімі гаспадаркамі. Яны па ўсіх гаспадарча-політычных кампаніях у першы год сваёй колектыўнай працы далі дзяржаве палову ўсёй таварна-збожжавай продукцыі. Колгасы ня толькі выканалі свае гаспадарчыя пляны да тэрміну, але і перавыканалі іх па шэрагу паказчыкаў (асеньняя сяўба, зяблевая ўзорка, хлебазагатоўкі і г. д.), вядучы за сабою аднаасобныя бядняцка-серадняцкія гаспадаркі.

„У адпаведнасьці з усім гэтым па-новаму ставіцца цяпер пытаньні. Апоры савецкай улады на вёсцы цяпер у важнейшых збожжавых раёнах СССР вёска падзяляецца на дзьве асноўныя часткі: на колгасьнікаў, якія зьяўляюцца сапраўднай трывалай апорай савецкай улады, і на неколгасьнікаў з бедняты і серадняkоў, якія пакуль яшчэ ня пасьпелі ўвайсьці ў колгасы, але якіх масавая практыка колгасаў, безумоўна, пераканае ў адноса най карацейшы тэрмін у неабходнасьці выступіць на шлях колектывізацыі» (з пастановы XVI-га партзьезду).

Задачы, якія пастаўлены партыяй і ўрадам перад другой бальшавіцкай вясной, павінны карэнным чынам перабудаваць твар сельскай гаспадаркі БССР. Беларуская вёска, якая перабудоўваецца на соцыялістычны лад, павінна ў другую бальшавіцкую вясну 1931 году давесьці ўдзельныя вагі клін соцыялістычнага сэктару да 37 проц. (замест 18 проц. у 1930 годзе), пашырыць пасеўную плошчу на 17,4 проц., альбо на 400000 га.

Мы павінны спэцыялізаваць сельскую гаспадарку БССР і ў гэтым напрамку форсаваць разьвіцьцё жывёлагадоўлі, разьвіцьцё тэхнічных і кармовых культур. На аснове захаваньня ленінскага прынцыпу поўнай добраахвотнасьці пашырыць армію колгасьнікаў, завербаваць у колгасы дзесяткі тысяч аднаасобнікаў беднякоў і серадняkоў.

Пасьпяхова ажыцьцёвіць вышэй пералічаныя задачы мы зможам толькі арганізаваўшы шырокую масавую работу сярод батракоў, беднякоў, колгасьнікаў і серадняkоў аднаасобнікаў, арганізаваўшы іх на барацьбу з кулацтвам, шырока популярызуючы сярод мас аднаасобнікаў гаспадарчы эфэкт колгасаў, ачысьціўшы колгасы ад кулацкіх элемэнтаў, якія імкнуцца знутры падарваць гаспадарчую моц колгасаў, выгнаўшы з кіраўніцтва колгасаў опортуністычныя элемэнты, арганізаваўшы дзесяткі соцень ініцыятыўных груп з беднякоў і батрацтва, арганізаваўшы вярбовачныя брыгады з колгасьнікаў і колгасьніц, якія павінны быць актыўнайшымі дапаможнікамі партыі ў справе далейшага разгортваньня колгаснага руху.

Аднак, на сёньня мы павінны констатаваць, што шэраг комсамольскіх організацый не разгарнулі адпаведнай работы, каб забясьпечыць пасьпяховае выкананьне задачы, якія паставіла партыя перад другой бальшавіцкай вясной. Яскрава сьведчаць аб гэтым 10 раёнаў БССР (Цераҳаўскі, Гарадоцкі, Межынскі, Бешанковіцкі, Багушэўскі, Дубровенскі, Стара-Дарожскі і інш.), у якіх процант колектывізацыі не перавышае 10 проц., тады як па рэспубліцы колектывізавана больш 14 проц. Гаспадарча-політычныя кампаніі ў гэтых раёнах праходзяць слаба.

Комсамольскія організацыі гэтых раёнаў ня выкарысталі практыкі нашых новых форм і мэтадаў масавай працы на вёсцы, а часта і зусім бязьдзейнічаюць, спадзяючыся на опортуністычную стаўку—на самацёк.

Справаздачна-перавыбарчую кампанію саветаў яны ня здолелі ўвязаць з задачамі далейшага пасьпяховага разгортваньня колгаснага руху і пасьпяховага выкананьня ўсіх політычна-гаспадарчых задач, якія высунуты партыяй на вёсцы.

У першых лічбах студзеня 1931 году пачынаецца справаздачна-перавыбарчая кампанія ў колгасах. Асноўная політычная задача гэтай кампаніі—паказаць бедняку, серадняку аднаасобніку і ўсёй грамадзкасьці вёскі гаспадарчы эфэкт колгасаў, садзейнічаць далейшаму пасьпяховаму разгортваньню суцэльнай колектывізацыі і на базе суцэльнай колектывізацыі ліквідацыі кулацтва, як клясы, дапамагчы партыі выявіць і выкрыць опортуністых у колгасах, якія сваёй дзейнасьцю дапамагаюць кулацтву, перашкаджаюць пасьпяховаму колгаснаму будаўніцтву.

Зрабіць колгас і самых колгасьнікаў лепшымі агітатарамі за суцэльную колектывізацыю.

Аднначасова справаздачна-перавыбарчая кампанія колгасаў павінна быць праверкай і работы комсамолу ў галіне ўдзелу ячэек ва ўнутры колгасным будаўніцтве, праверкі работы па правядзеньню колгасна-вытворчага паходу комсамолу, пасіленьня тэмпаў масавай работы комсамолу па падрыхтоўцы да другой бальшавіцкай вясеньняй сяўбы.

Зусім ясна ў цэлым тая вялізарная задача, якую павінен прарабіць комсамол. Што-ж конкрэтна трэба зрабіць зараз?

Камітэты і ячэйкі, разам з праўленьнямі колгасаў, павінны зараз організаваць шырокую масавую работу па давядзеньню плянаў вясеньняй сяўбы да кожнага колгасу колгасьніка, вёскі, растлумачыць задачы, якія стаяць перад справаздачна-перавыбарчай кампаніяй у колгасах.

Галоўнейшая задача комсамолу па правядзеньню справаздачна-перавыбарчай кампаніі ў колгасах і падрыхтоўцы да вясеньняй сяўбы, —організаваць работу па складаньню гадовага гаспадарчага пляну ў колгасах, разгарнуць шырокую работу сярод мас колгасьнікаў па ўтварэньню сустрэчных плянаў колгасаў на аснове вучоту ўнутраных магчымасьцяй і экономічных асаблівасьцяй вядучых галін гаспадаркі ў тым альбо іншым раёне, колгасе, (жывёлагадоўля, тэхнічныя культуры і г. д.) На аснове гэтых колгасных плянаў кожная комсамольская ячэйка павінна скласьці для сябе плян конкрэтнай гаспадарчай дзейнасьці.

Трэба шырока організаваць работу па разгортваньню самадзейнасьці колгасьнікаў у падрыхтоўцы да вясеньняй пасеўнай кампаніі і ўкараненьні сярод шырокіх колаў колгасьнікаў комуністычных форм організацыі працы. Справаздачна-перавыбарчая кампанія ў колгасах і падрыхтоўка да вясеньняй сяўбы павінны быць выкарыстаны для шырокага разгортваньня сярод колгасьнікаў і колгасаў соцыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва.

Пад кіраўніцтвам партыйных ячэек, комсамольскія ячэйкі колгасаў павінны зараз-жа правесьці шырокую работу па выяўленьню лепшых ударнікаў - энтузіястых з комсамольскай моладзі для кандыдатур у склад праўленьняў колгасаў, забясьпечыць найлепшыя ўмовы для работы ў колгасе „25.000".

Програма другой бальшавіцкай вясны ёсьць руйнуючы ўдар па кулаку і яго агентах, правых і „левых" опортуністых, што будзе выклікаць абвастрэньне клясавай барацьбы. Ужо зараз у шэрагу месц мы маем факты актывізацыі кулацтва і опортуністых усіх масьцей.

Усё гэта патрабуе ад комсамольскай організацыі ўзьняць тэмпы сваёй работы па падрыхтоўцы да вясеньняй пасеўнай і справаздачна-перавыбарчай кампаніі ў колгасах, палепшыць работу з беднатой і батрацтвам, з удзесяцаронай энэргіяй змагацца за ўмацаваньне існуючых колгасаў, організацыю новых і прылiў у старыя колгасы. Комсамол павінен прысьці да другой бальшавіцкай вясны ўсебакова падрыхтаваным, каб ушчэнт разьбіць усялякія спробы кулацтва і опортуністых перашкодзіць пасьпяховаму выкананьню плянаў соцыялістычнай рэконструкцыі сельскай гаспадаркі.

Выканаць і перавыканаць пляны другой бальшавіцкай вясны, забясьпечыць магутны ўздым новага колгаснага руху—вось наша задача.

„Мужчынскае насельніцтва цалкам далучылася да чырвоных"

ШАНХАЙ, 19. Пачынаюць паступаць весткі аб жорсткіх бойках на поўначы провінцыі Цзянсі, дзе чырвоныя арміі аказваюць гэроічнае супраціўленьне наступаючым супроць іх войскам Нанкінскага ўраду. Амэрыканскі орган «Івнінг Пост" апісвае становішча на поўдні Цзянсі наступным чынам:

— „Урадавыя войскі ўступілі на тэрыторыю, занятую раней чырвонымі. Цяпер там адбываюцца сур'ёзьнейшыя бойкі. Урадавыя войскі знашлі сельскія мясцовасьці зусім пустымі, бо ў іх засталіся толькі старыя жанчыны. Мужчынскае насельніцтва цалкам далучылася да чырвоных арміі. Маладыя жанчыны далучыліся да войска, выконваючы дапаможныя функцыі. Урадавыя войскі захапілі шэраг нязначных пунктаў у раёне, тым ня менш увесь раён усё яшчэ знаходзіцца пад уплывам чырвонай арміі.

Тав. Молатаў прызначан старшынёю СНК СССР і Савету Працы і Абароны

Тав. Рыкаў аслабанен ад старшыні СНК СССР

МАСКВА, 19. Прэзыдыум Усе ЦВК здаволіў просьбу тав. Рыкава Аляксея Іванавіча аб вызваленьні яго ад абавязкаў старшыні Савнаркому СССР і Савету Працы і Абароны і пастанавіў назначыць тав. Молатава (Скрабіна) Вячаслава Міхайлавіча старшынёю Савнаркому СССР і Савету Працы і Абароны.

Біяграфія тав. Молатава В. М.

Молатаў (Скрабін) Вячаслаў Міхайлавіч нарадзіўся ў 1890 годзе ў слабадзе Кукарцы. У 1909 годзе быў арыштаваны ў Казані і засланы на 2 гады ў Валагодзкую губ. Засланы вёў партыйную работу ў гор. Валагодзе. Пасьля ссылкі працаваў у Пецярбурзе па організацыі бальшавіцкіх фракцый вышэйшых навучальных установ, а спачатку 1912 году перайшоў на работу ў бальшавіцкую газэту „Зьвязда", а потым, з часу організацыі „Праўды", увайшоў у склад рэдакцыі „Праўда" (зьмяшчаў артыкулы пад псэўдонімам: Міхайлаў, Рабін, Жбанаў). Прымаў таксама ўдзел у работах бальшавіцкай фракцыі дзяржаўнай думы. З канца 1912 году тав. Молатаў прымушан быў перайсьці на нелегальнае становішча, а потым быў арыштаваны і высланы з Пецярбургу. З восені 1914 году тав. Молатаў працаваў у Маскве і ў 1915 годзе быў арыштаваны і засланы ў Іркуцкую губ., адкуль у 1916 г. уцёк і зноў перайшоў на нелегальную партработу ў Петраградзе. У канцы 1916 году быў кооптаваны ў склад расійскага бюро ЦК бальшавікоў.

Пасьля лютаўскай рэволюцыі—адзін з работнікаў пецярбурскага камітэту бальшавікоў, член выканаўчага камітэт Петраградзкага Савету і ў першы пэрыод адзін з кіраўнікоў фракцыі бальшавікоў у савеце рабочых і салдацкіх дэпутатаў у Петраградзе. У кастрычніцкія дні быў членам ваенна-рэволюцыйнага камітэту ў Пецярбурзе. У 1918 годзе—старшынёю Саўнаргасу Паўночнай Комуны, а ў 1919 г.—упаўнаважаны ЦК у Паваложжы. У 1920 годзе—старшыня Ніжагародзкага Губвыканкому, потым сэкратар Данецкага Губкому.

У 1928-29 г. быў сэкратаром МК УсеКП(б). 1924 г.—член Політбюро, 1927 г.—член прэзыдыума ЦВК і 1929 г. член прэзыдыума ЦВК СССР. Аўтар шэрагу работ, галоўным чынам, па пытаньнях партбудаўніцтва.

ІСКРЫ РАДЫЁ

Створаны шэраг новых судоў для расправы з рэволюцыянэрамі

Па ўсёй краіне пануе ваеншчына

ЛЁНДАН, 19. Па вестках, якія паступаюць з Мадрыда, рэакцыя ў Гішпаніі шалёным напружаньнем імкнецца, каб канчаткова задушыць паўстаньне. Па ўсёй краіне пануе ваеншчына, створан шэраг новых ваенных судоў для расправы з удзельнікамі паўстаньня. Турмы перапоўнены. Цэнзура надзвычайна лютая, прапускае толькі паведамленьні аб пасьпяховым задушэньні паўстаньня. Мяркуючы па гэтых паведамленьнях, забастоўка ў Мадрыдзе скончылася. Аднак, амаль па ўсёй провінцыі сялянскі рух працягваецца. Шэраг гарадоў, якія знаходзіліся ў руках паўстанцаў, заняты ўрадавымі войскамі. Тым ня менш барацьба працягваецца, бо паўстанцкія атрады ўвесь час нападаюць на ваенныя і паліцэйскія патрулі. У руках паўстанцаў знаходзяцца яшчэ шмат якія дарогі. Зносіны паміж гарадамі падтрымліваюцца.

Гішпанскія турмы перапоўнены

ПАРЫЖ, 19. Парыскае выданьне газэты „Чыкаго Трыбун" публікуе паведамленьне з Гішпаніі, згодна якому 30 кіруючых дзеячоў гішпанскага рэспубліканскага руху прыгавораны да ваеннага суда. Па словах газэты гішпанскія турмы перапоўнены. Парыская „Нью-Ёрк Геральд" указвае, што ў шэрагу сельскіх раёнаў да руху супроць ураду далучалася таксама сялянства. Бюлетэнь „Сан-Піль", асабліва адзначаючы далучэньне да паўстаўшых войск „грамадзянскіх элемэнтаў, а таксама сялян Хака, робіць вывад, што ў Гішпаніі патрэбна чакаць далейшых бязьлікіх хваляваньняў, як ваенных, так і рабочых.

Пасьля доўгага бою з паліцыяй удалося выціснуць рабочых з фабрыкі

ПЭЙПІН, 19. Кітайскі друк у Тяньцзіне паведамляе, што ў панядзелак 15 сьнежня, больш 200 рабочых амэрыканскага прадпрыемства па вырабу дываноў на французскай концэсіі ў Тяньцзіне забаставалі і паладзілі барыкады ўнутры фабрыкі. Толькі пасьля доўгага бою паліцэйскім удалося выціснуць рабочых з фабрыкі. 9 кіраўнікоў забастоўкі арыштаваны, астатнія рабочыя звольнены. Забастоўшчыкі патрабавалі паляпшаньня ежы.

Перамовы фінансыстых з Чжан-Сюэ-Лянам

ПЭЙПІН. Па паведамленьнях Харбінскага кітайскага друку, група амэрыканскіх фінансыстых наведала Чжан-Сюэ-Ляна ў Цяньцзіне. Пры спатканьні былі весьціся перагаворы аб умовах атрыманьня концэсій у Кітаі. У прыватнасьці гутарка ішла і аб пабудове аўтомобільных дарог. Амэрыканскія фінансыстыя прапанавалі пабудаваць шэраг аўтомобільных дарог у Манчжурыі і Паўночным Кітаі пры ўмове прадстаўленьня монопольнага права продажу аўтомобіляў амэрыканскім фірмам. Пэйпінскі і Цяньцзінскі друк нічога не паведамлялі аб гэтых перагаворах.

Работа нямецкай паліцыі, нацыянал-соцыялістых і членаў рэспубліканскага сьцягу

БЭРЛІН, 19. Па паведамленьню „Ротэ Фанэ", паліцыяй, нацыянал-соцыялістымі (фашыстымі), членамі рэспубліканскага сьцягу (баявая організацыя, якою кіруюць соцдэмократы) сёлета забіта 60 рэволюцыйных рабочых. Толькі за апошнія некалькі тыдняў забіта 5 рабочых.

СПАДЧЫНА СЬНЕЖНЯ

25 год споўняецца сёньня з дня пачатку сьнежаньскай палітычнай забастоўкі, якая ператварылася ва ўзброенае паўстаньне.

Больш паловы гэтай чвэрткі стагодзьдзя на агромністай частцы тэрыторыі, пакрытай крывёю барацьбітоў сьнежня, існуе дыктатура пролетарыяту. Яна ажыцьцяўляецца саветамі, якія яшчэ ў сьнежні у 1905 годзе былі „зачатачнымі органамі рэволюцыйнай улады“ (Ленін).

На барыкадах Масквы, пролетарскай Чырвонай Прэсьні, на чыгуначных шляхох падмаскоўных станцый, сярод данецкіх шахт, у рабочых пасёлках Растова, Харкава, Новарасійску і інш. гарадоў, у Гурыйскіх вёсках, на хутарох Латвіі, у далёкіх сібірскіх гарадох, тварам да твару ў адкрытай узброенай сутычцы у сілу рэволюцыі—рабочыя і сялянскія масы стыкнуліся з сіламі царскага ўраду.

Але ўрад памешчыкаў і капіталістых устаяў. Паўстаўшы пролетарыят ня быў у дастатковай меры падтрыман сялянствам. Толькі ў Грузіі і Латвіі сьнежаньскае выступленьне рабочае клясы было падмацавана масавым батрацка-сялянскім паўстаньнем. У рашучы момант ураду ўдалося утрымаць у сваіх руках узброеную сілу сялянскай арміі. Там, дзе салдаты часам цэлымі палкамі пераходзілі на бок рэволюцыі (асобныя гарады Сібіру Туркестану, Паўн. Каўказу), там лёгка і проста устанаўлялася рэволюцыйная ўлада рабочых і салдацкіх саветаў. Але ў асноўных палітычных цэнтрах краіны ўрад задушыў паўстаньне і адсюль пры дапамозе карных атрадаў, шляхам масавых растрэлаў і шыбеніц, зьнішчэньнем цэлых пасёлкаў і вёсак ён замацаваў сваю перамогу ва усёй краіне.

Значную ролю адыграла невыстарчальная арганізацыйная і тэхнічная падрыхтоўка паўстаньня. Але хаця і прыдушанае, сьнежаньскае ўзброенае паўстаньне паказала рабочым і сялянскім масам старое Расіі адзіны шлях к перамозе.

Меншавікі ў Расіі адмяргалі ўзброенае паўстаньне, лічачы, што усякая планамерная падрыхтоўка паўстаньня ёсьць блянкізм, загаворніцтва, і што рэволюцыя ў краіне павінна ўзяць верх як-бы самацёкам.

Пасьля паражэньня сьнежаньскага паўстаньня меншавікі зрабілі ўсё магчымае, каб скомпрамэтаваць яго і недапусьціць яго паўтарэньня. „Ня трэ' было брацца за зброю“—такі просты вывад з няўдачы паўстаньня зрабіў Пляханаў. Зусім процілеглыя вывады з няўдачы сьнежаньскага паўстаньня зрабілі бальшавікі. Паўстаньне зьяўляецца вышэйшай формай рэволюцыйнай барацьбы. Сьнежань давёў, што рэволюцыя ўпёрлася ў паўстаньне. Каб зрабіць яго пераможным, трэба падцягнуць адстаўшыя сялянскія рэзэрвы к перадавому пролетарскаму авангарду, трэба узмацніць работу ў войску і арміі, трэба палепшыць (а не адкінуць прэч, як прапаведвалі рэнэгаты меншавікі) тэхнічную падрыхтоўку паўстаньня, трэба цясьней каардынаваць работу ваенных і баявых арганізацый.

У той час, як меншавікі ператварыліся ў адкрытых ліквідатараў рэволюцыі, прапаведвалі ўрастаньне рэформісцкага рабочага руху, сталыпінскую легальнасьць, бальшавікі працягвалі трымаць курс на рэволюцыйную масавую барацьбу, на гвалтоўнае зрынуцьце царызму, на ўзброенае паўстаньне. Лютаўская рэволюцыя ў Петраградзе ў 1917 годзе перамагла таму, што масы пашлі па бальшавіцкім шляху. Лютаўская рэволюцыя насіла буржуазна-дэмакратычны характар; кіруемая пролетарыятам, яна апіралася на агромністыя масы непролетарскага насельніцтва. Гісторыя бачыла ўжо да лютага ўзброеную перамогу буржуазных рэволюцый. Але яна яшчэ ня бачыла пераможнага прыстасаваньня ўзброенага паўстаньня, як зброі пролетарскай рэволюцыі. Прыклад такога паўстаньня даў кастрычнік, калі нашай партыі ўдалося ў максымальнай ступені скарыстаць і прыстасаваць на практыцы сьнежаньскія урокі. Цяпер, як і ў сьнежні 1905 году і пасьля сьнежня, бальшавікі орыентаваліся ня толькі на максымальную рэволюцыйную актыўнасьць пролетарыяту, але і на падтрыманьне яго самымі шырокімі пластамі сялянства, перш за ўсё сялянскай арміі, у той час, як значныя пласты гарадзкой буржуазіі, спачуваўшай лютаўскай рэволюцыі, выступалі на баку контррэволюцыі.

Меншавікі былі верныя сабе, абвяшчаючы кастрычнікаўскую рэволюцыю блянкісцкім путчам. Але абвешчаная меншавіцкім путчам кастрычнікавая рэволюцыя ўтварыла несакрушальную базу міжнароднай пролетарскай рэволюцыі, утварыла пролетарскі урад, які існуе 14 год і зьяўляецца зараз самым моцным у сьвеце урадам.

Бальшавіцкая тактыка 1905-07 г. г., бальшавіцкая тактыка барацьбы супроць царызму і буржуазіі зьяўляецца клясычнай, вузорнай, адзіна правільнай тактыкай, здольнай даць рабочай клясе капіталістычных краін уладу і магчымасьць будаваць социялізм. Сапраўдную бальшавіцкую тактыку ня здолелі прыстасаваць компартыі розных краін захаду і ўсходу, якія знаходзіліся ў рэволюцыйнай абстаноўцы. Гэтую тактыку не ўдалося з посьпехам прыстасаваць нямецкім комуністым у 1919-20 г. г., калі яны былі яшчэ маленькай групай. А ў 1923 г., калі ўплыў партыі на масы ў шмат разоў узрос, опортуністычнае кіраўніцтва Брандлераў, Тальгеймэраў аказалася нездольным выкарыстаць рэволюцыйную сытуацыю, зусім ігнаравала вопыт расійскіх бальшавікоў і пацягнулася на паваду ў „левай“ социял-дэмократыі, ашукваючы масы пэрспэктывай легальнага заваяваньня ўлады.

Сусьветны экономічны крызіс цяпер перарастае ў палітычны у цэлым шэрагу краін. У гэтых краінах нарастаюць об'ектыўныя умовы рэволюцыйнай сытуацыі. Меншавікі, якія ў 1905 г. былі саботажнікамі рэволюцыі, выступаюць цяпер у СССР злоснымі шкоднікамі социялістычнага будаўніцтва, ва ўсіх краінах яны зьяўляюцца агентамі міжнароднага імпэрыялізму, што рыхтуе ўзброеную інтэрвэнцыю. А заходня-эўропэйская социял-дэмократыя ператварылася ў актыўнага праваднікa капіталістычнай рацыяналізацыі, зьніжэньня жыцьцёвага ўзроўню рабочае клясы, у зброю паліцэйскай расправы над бастуючымі і паўстаючымі рабочымі, у зброю падрыхтоўкі імпэрыялістычнай вайны.

Для перамогі пролетарскай рэволюцыі патрэбны моцныя, бальшавіцкія кадры, якія, апіраючыся на масы і партыю, змогуць разьбіць социял-дэмократыю—галоўную апору буржуазіі ў рабочай клясе, вырваць мільённыя масы социял-дэмократычных рабочых з-пад уплыву социял-фашысцкага апарату і прыстасаваць правільную бальшавіцкую рэволюцыйную тактыку.

Вопыт сьнежня 1905 г. зьяўляецца каштоўным ідэёвым здабыткам усяго міжнароднага пролетарыяту.

(Перадавая „Праўды“)

Выгнаць кулацкіх агэнтаў з сельсаветаў

Шэраг сельскіх саветаў Сьмілавіцкага раёну ня выконвалі дырэктыў партыі і ўраду, скакалі пад дудку кулака

АБІРАЦЬ КЛЯСАВА-БАЯЗДОЛЬНЫЯ САВЕТЫ

Здалі клясавыя позыцыі

Сельсаветы Сьмілаўшчыны прыходзяць з вялікімі прарывамі да чарговай справаздачна-перавыбарчай кампаніі саветаў. Разгортваньне колгаснага руху, гаспадарчае ўмацаваньне колгасаў выпалі з працы саветаў Сьмілаўшчыны. Так, напрыклад, старшыня Карзуноўскага і Петравіцкага сельсаветаў, замест наладжваньня працы саветаў, займаліся п'янствам з кулакамі, за што былі зьняты з працы.

Колгасы Сьмілаўшчыны засьмечаны социяльна-чужымі элемэнтамі, у колгас „Бязбожнік“ прынята 4 гандляры, раскулачаныя кулакі, растратчыкі, у колгас „Юны Піонэр“ прыняты 3 раскулачаныя кулакі.

З прычыны няправільнага разьмеркаваньня ўраджаю і непрыкладнасьці некаторых колгасаў („Вясёлае Жыцьцё“ і інш.). Рудзенскага сельсавету, туды за час уборачнай кампаніі ня ўступіла ні адна бядняцка-серадняцкая гаспадарка.

Голацкі сельсавет не стаіць на чале палітычнай актыўнасьці бядняцка-серадняцкага сялянства. Кіраўніцтва савету абараняла раскулачаных кулакоў і дапамагло ім пралезьці ў колгас „Юны Піонэр“.

Пярэжыцкі с-с,—ня больш як на 50 проц. выканаў плян хлеба і бульбазагатоўчых кампаній. З кулацкіх гаспадарак хлеб і бульба не спагнаны.

Сьмілаўскі местачковы савет недаабклаў гандляроў падаткам, чым скрыўляў клясавую лінію.

Падатак і страхоўка самаабкладаньня у большасьці не спагнаны з заможных гаспадарак. Самаабкладаньне, якое праводзілася галоўным чынам на пабудову рамонт школ, у асноўным не скарыстана і ляжыць мёртвым капіталам.

Асобныя члены сельсавету патураюць клясаваму ворагу. Яны нават выступаюць на сходах супроць правядзеньня палітычна-гаспадарчых кампаній. Так, напрыклад, член сельсавету в. Бор, Рудзенскага с-с, Махавец Захар, некалькі раз на сходах выступаў супроць хлебазагатовак. Член сельсавету в. Роўнапольле-Людчык—таксама супроць самаабкладаньня.

Прэзыдыум Рудзенскага сельсавету ня здолеў па-бальшавіцку кіраваць правядзеньнем важнейшых гаспадарча-палітычных кампаній. Нават член прэзыдыуму былы сакратар комсамольскай ячэйкі—Лепько—дапамагаў зрываць правядзеньне хлеба і бульбазагатовак. Яго гаспадарка першай адмовілася выканаць тую норму, якая была даведзена агульным сходам грамадзян. Члены сельсавету в. Каравачева—Пасьяловіч і Давыдчык—лічылі і цяпер лічаць, што заможнікаў ня трэба абкладаць індывідуальным падаткам.

Шэраг сельсаветаў, ня сталі на чале ўсё ўзрастаючай палітычнай актыўнасьці бядняцка-серадняцкага сялянства У час правядзеньня падатковай кампаніі ня выявілі ні аднаго кулака, а РВК займаецца цыркулярчынай, не вядзе жывога кіраўніцтва працай сельсаветаў.

Беднота ў раёне не арганізавана. Пры кожным сельсавеце, быццам складзены батрацка-бядняцкія групы, але яны зьбіраюцца толькі раз у год.

Вылучаныя на працу ў саветы комсамольцы ня ўсе сябе апраўдалі.

Пастанова аб вылучэньні на працу ў саветы 40 проц. жанчын была фармальна выканана, але ў асноўным жанчыны ня ўцягнуты ў гэту працу.

Саветы Сьмілаўшчыны павінны выправіць свае палітычныя прарывы.

Г. Фрыд.

Скачуць пад дудку кулака

У Бобрыцкім сельсавеце (Петрыкаўскі р-н) справаздачна-перавыбарчая кампанія саветаў зусім ня ўвязваецца з выкананьнем плянаў чарговых гаспадарча-палітычных кампаній, як організацыя новага прыліву ў колгасы, хлебазагатоўкі, распаўсюджаньне пазы і „Пяцігодка—у чатыры гады“, збор сельска-гаспадарчага падатку, страхоўкі, самаабкладаньне, правядзеньне ўсеагульнага навучаньня і ліквідацыі няпісьменнасьці. Рух культэстафэты ў сельсавеце зусім не адчуваецца.

Кіраўніцтва сельсавету няўважліва адносілася да работы сярод батрацтва і беднаты, не згуртавала іх вакол сельсавету, як сваю апору ў выкананьні дырэктыў партыі. Маюцца нават факты, калі паасобныя кіраўнікі сельсаветаў скакалі пад дудку кулака, кулацкія гаспадаркі ня выканалі абавязацельстваў па здачы хлеба і падатку. Да іх ня ўжыты суровыя меры.

Партыйная і комсамольская ячэйкі не правялі належнай працы з батрацка-бядняцкімі коламі вёскі, не мобілізавалі іх на выкананьне чарговых гаспадарча-палітычных кампаній. Абмежаваліся толькі высоўваньнем і абгаварэньнем кандыдатур у новы склад сельсавету.

Справаздачна-перавыбарчая кампанія, якая павінна была спрыяць больш пасьпяховаму выкананьню гаспадарчых плянаў, Бобрыцкім с-савеце не дала пажаданых вынікаў.

Брыгадзір Пінчук В. М.

Кожны комсамолец адказны за працу сельсавету

Справаздачна-перавыбарчая кампанія на Лельчыцкім р-не ў поўным разгары. Шэраг саветаў ужо скончылі справаздачную кампанію і пачалі праводзіць выбарчыя сходы. Удала праведзеная на найпрадзіх перавыбарах работа сярод батрацтва і беднаты забясьпечыла актыўнае наведваньне батрацка-бядняцкімі масамі справаздачна-перавыбарчых сходаў і актыўны іх удзел у абгаварэньні справаздач сельсавету на аснове разгорнутай самакрытыкі.

Комсамольская організацыя недастаткова ўдзельнічала ў рабоце саветаў, паасобныя комсамольцы, якія зьяўляюцца членамі сельсаветаў, не наведвалі іх пасяджэньняў (комсамольцы Гдзман і Журавіч,—члены бюро РК).

Лельчыцкая комсамольская організацыя павінна зараз-жа намеціць конкрэтныя мерапрыемствы з тым, каб комсамольскія ячэйкі прынялі актыўны ўдзел у працы сельсаветаў.

М. М.

Комсамол Віцебшчыны [не] рыхтуецца да перавыбар[аў] гарсавету

20 сьнежня ў Віцебску пачын[ае]цца справаздачна-перавыбарчая ка[м]панія гарсавету.

Зусім зразумела, што роля ко[м]самолу ў гэтай кампаніі павін[на] быць надзвычайна вялікай.

Але, на вялікі жаль, мы павін[ны] констатаваць, што гарадзкі кам[і]т[эт] комсамолу і ячэйкі нічога ня [ро]бяць для пасьпяховай падрыхто[ўкі] і правядзеньня справаздачна-пе[ра]выбарчай кампаніі, вакол гэ[тай] кампаніі ня складзена грамад[ская] думка.

А што гэта менавіта так, га[во]раць наступныя факты:

На 5-е сьнежня гарком ком[са]молу яшчэ ня меў плану пра[вя]дзеньня і ўдзелу ў гэтай камп[аніі] гаркому і комсамольскіх ячэек.

Прадстаўнік гаркому комсамол[у] т. Бляхман, вылучаны ў гарв[ыбар]ком, за поўную бязьдзейнасьць, [за] яўку на пасяджэньне і няпрыняцьце ўдзелу быў выведзен 28 лістап[ада] са складу абіркому. Гарком ком[са]молу ня толькі на гэта не рэагав[аў], і нават ня вылучыў замест Бля[х]мана другога прадстаўніка. Так[ім] чынам Віцебскі гарвыбарком пра[цуе] без прадстаўніка гаркому комсам[олу].

Гэтыя два факты (а іх мож[на] прывесьці больш) гавораць аб по[ўнай] недаацэнцы з боку гарк[ому] комсамолу Віцебшчыны справа[здач]на-перавыбарчай кампаніі гар[са]вету.

Н. Дварсо[н]

Комсамольцы не навед[ваюць] перавыбарчых сход[аў]

Капаткевіцкі местачковы сав[ет] [і] комсамольская ячэйка зусім др[эн]на падрыхтаваліся да перавыбараў.

На першым вучастку, куды [па]вінна было зьявіцца 160 чала[век] выбаршчыкаў, зьявілася толькі [...], а к канцу сходу засталося ня бол[ьш] як 16 чалавек. Гэты факт з у[сёй] красамоўнасьцю сьведчыць аб т[ым], што сярод шырокіх колаў выб[ар]шчыкаў ня было праведзена [па]радняй падрыхтоўчай работы і [аб] часе склікаьня сходу ня было [за]рока паведамлена выбаршчыкам.

Больш таго, самі комсамольцы [не] прымалі ніякага ўдзелу у пра[цы] сходу. З усяго складу местачков[ай] ячэйкі на сходзе прысутнічала [не] больш 3 комсамольцаў.

Капаткевіцкі райком комсам[олу] павінен зараз-жа зьвярнуць ува[гу] на работу местачковай ячэйкі [і] прыняць меры, якія-б забясьпеч[ылі] пасьпяховае правядзеньне пера[вы]барчай кампаніі саветаў.

Свой.

Опортуністыя з Дрычкоў[скага] с-с. зрываюць ільна[]загатоўкі

Загатоўкі ільна-валакна і кан[а]пель у Дрычкаўскім сельсаве[це] Сьмілаўскага раёну, праходзяць на[д]звычайна марудна. Кантрольныя лічбы яшчэ не даведзены да кула[ц]кіх гаспадарак і да вёсак. Сель[са]вет ня мае вестак аб тым, нако[ль]кі выканан загатоўчы плян. Стар[]шыня сельсавету, т. Су[...]ба, адка[]заў працаўніку Лядлянскай коопе[]рацыі, калі той папрасіў яго дапа[]магчы ў загатоўках: „Калі табе тр[э]ба загатаўляць, дык і праводзь схо[]ды, а я ніякага дачыненьня да за[]гатовак ня маю“.

Комсамольскія ячэйкі сельсавету таксама ня ўдзельнічаюць у заг[а]тоўках.

Янко[...]

КОМСАМОЛ-ШЭФ УСЕАБУЧУ

БАГУШЭЎЦЫ НЕ АПРАЎДАЛІ ЗВАНЬНЕ ШЭФА

КОМСАМОЛ БАГУШЭЎСКАГА РАЁНУ ГАНЕБНА ПРАВАЛІЎ УСЕАГУЛЬНАЕ НАВУЧАНЬНЕ.—ЦК ЛКСМБ ПАЗБАВІЎ ІХ ГОНАРУ ШЭФА НАД УСЕАБУЧАМ

Вурокі Багушэўску павінны ўлічыць усе камсамольскія організацыі і ўзьняць работу па шэфству

Фініш культэстафэтыператварыць у культпаход працоўных мас за нацыянальна-культурнае будаўніцтва

НЕ НА СЛОВАХ, А НА СПРАВЕ АЖЫЦЬЦЯЎЛЯЦЬ ШЭФСТВА

Правядзеньне ўсеагульнага навучаньня адно з вялізарнейшых дасягненьняў у нацыянальна-культурным будаўніцтве БССР.

Культэстафэта, організаваная па ініцыятыве комсамолу, павінна аказаць актыўную дапамогу ў правядзеньні гэтага важнейшага мерапрыемства.

Комсамол узяў шэфства над усеагульным навучаньнем. Гэта абавязвае нас шэрагам практычных мерапрыемстваў дабіцца ажыцьцяўленьня ўсеабучу ў 1931 годзе. Аднак, ажыцьцяўленьне шэфства праходзіцца вельмі туга. Яскравым прыкладам ганебнай бязьдзейнасьці можа служыць Багушэўская організацыя комсамолу.

Права-опортуністычнай недаацэнкай пытаньня ўсеабучу, спадзеўкай на самацёк кіраўніцтва Багушэўскага комсамолу пахавала правядзеньне гэтага мерапрыемства на сваім раёне.

ЦК ЛКСМБ пазбавіў Багушэўскую комсамольскую організацыю шэфства над усеабучам, бо яна ня здолела ажыцьцёвіць яго на справе.

Гэта вябачаны ў практыцы комсамольскай работы выпадак павінен быць сыгналам для ўсёй комсамольскай організацыі. Мы ня можам задаволіцца ўрачыстымі заявамі аб шэфстве, мы павінны на практыцы выканаць узятыя на сябе абавязак.

Трэба зараз-жа праверыць, як ажыцьцяўляецца шэфства ва ўсіх комсамольскіх організацыях.

Перад Багушэўскай комсамоліяй зараз стаіць задача—мобілізавацца на сапраўднае правядзеньне ўсеагульнага навучаньня па раёне, каб упартай работай на гэтым фронце адваяваць ганебна зданы вучастак.

У сваёй пастанове ЦК ЛКСМБ яскрава вызначыў задачы далейшага правядзеньня культэстафэты да яе фінішу.

Перад усёй КСМ організацыяй ЦК ЛКСМБ паставіў задачу ператварыць культэстафэту ў масавы культпаход працоўных за нацыянальна-культурнае будаўніцтва ва ўсіх яго галінах і ў першую чаргу за ўсеагульнае навучаньне, шэфам якога зьяўляецца комсамол.

Кожная комсамольская організацыя павінна зараз-жа прыняць усе меры каб пераключыць фініш культэстафэты ў пачатак культпаходу.

Права-опортуністычным надзеям на самацёк у правядзеньні культэстафэты і ў ператвараньні яе ў культпаход павінен быць дадзен рашучы адпор усёй комсамольскай організацыяй.

Сапраўднай мобілізацыяй мас на ажыцьцяўленьне шэфства і правядзеньне культпаходу выканаем не на словах, а на справе рашэньні ЦК УсеЛКСМ і ЦК КП(б)Б аб удзеле комсамолу ў нацыянальна-культурным будаўніцтве.

Вучэбны год па Мсьціслаўшчыне зрываецца

Усеагульнае навучаньне па Мсьціслаўшчыне пад пагрозай зрыву.

Райвыканком на пабудову новых школ глядзеў скрозь пальцы, дык некаторыя школы з-за недастаўкі будаўнічага матар'ялу засталіся нязакончанымі. Некалькі школ рамантаваліся тады, калі трэ' было пачынаць заняткі. Працаўнікі, якія павінны былі сачыць за пабудовай новых і рамонтам старых школ, атрымалі водпуск.

Партыйная і комсамольская організацыі не зьвяртаюць увагі на гэтую справу. У некаторых школах не хапае падручнікаў і яшчэ горш —няма настаўнікаў.

Сельсаветы не вядуць вучоту падлягаючых усеагульнаму навучаньню.

Комсамол,—шэф усеагульнага навучаньня—нічога не зрабіў у гэтым напрамку і вось звыш 200 дзяцей не ахоплена школамі. Ніякай працы па дапамозе бяднейшым вучням не праведзена. Коопэрацыя сьпіць.

Трэба мобілізаваць усю грамадзкасьць на ліквідацыю гэтага вялізарнага прарыву на фронце ўсеагульнага навучаньня. Шэф усеагульнага навучаньня,—комсамол павінен стаць у першыя ш рагі па ліквідацыі гэтага прарыву.

Юрка.

Засталося 3 проц.

Усеагульнае навучаньне ў Рудзянскім с-с. Жыткавіцкага р-ну праводзіцца здавальняюча. Школы пачалі працаваць 1 верасьня. Навучаньнем ахоплены 352 вучні. Толькі 3 проц. дзяцей не ахоплены вучобай за адсутнасьцю вопраткі. Зараз і ў гэтым напрамку прымаюцца адпаведныя меры.

Па ініцыятыве комсамольцаў у сельсаветах організавана 14 лікпунктаў, якія ахапілі 500 няпісьменных, з іх больш паловы жанчын. З-за недахопу ліквідатараў 157 няпісьменных засталіся па-за лікпунктамі.

Сельсавет мала аддае ўвагі ліквідацыі няпісьменнасьці. Школы і лікпункты дрэнна забясьпечаны абсталяваньнем.

Гельфанд.

Да ведама ўсіх саветаў фізкультуры БССР

24 сьнежня 1930 г. у г. Менску склікаецца чарговы пашыраны пленум ВСФК БССР з наступнай абвесткай дню:

1. Агульна-політычны даклад (дакл. т. Рыжоў), 2. Даклад аб выніках перабудовы фізкультурнага руху ў профсаюзах і чарговыя задачы (дакл. т. Клімковіч), 3. Работа ФК організацый у вёсцы у пэрыод рэконструкцыі сельскай гаспадаркі (дакл. тав. Трэскоўскі) 4. Зацьверджаньне кантрольных лічбаў разьвіцьця ФК руху у БССР на 1931 г.

На пленум павінны зьявіцца, акрамя членаў апошняга, таксама ўсе сэкратары гарадзкіх і раённых СФК.

Згодна пастановы сэкратарыяту ЦВК БССР ад 1 сьнежня 1930 г РВК і Горсаветы павінны забясьпечыць прысутнічаньне на пленуме працаўнікоў па ФК сваіх раёнаў.

Усе выдаткі, зьвязаныя з камандыраваньнем на Пленум, за выключэньнем харчаваньня і кватэры ў Менску, аплачваюцца камандыруючымі організацыямі.

ВСФК БССР.

Культэстафэту ператварыць у культпаход працоўных за нацыянальна-культурнае будаўніцтва

(Пастанова бюро ЦК ЛКСМБ)

Заслухаўшы даклады Полацкага і Багушэўскага РК ЛКСМБ аб правядзеньні культэстафэты і выкананьні раней дадзеных дырэктыў ЦК ЛКСМБ па шэфству над усеагульным навучаньнем, ЦК констатуе:

Ня гледзячы на зрух, які маецца ў працы комсамольскіх організацый у галіне разгортваньня культэстафэты, усё-ж вакол яе правядзеньня яшчэ і да гэтага часу ня створана масавасьці, ня створана належная грамадзкая думка, таму да пераважнай большасьці комсамольскіх ячэек маршруты культэстафэты не даведзены і ня сталі конкрэтнай програмай дзейнасьці гэтых ячэек.

Прызнаць, што Багушэўскі РК ЛКСМБ ня справіўся з задачамі шэфства над усеагульным навучаньнем, а таксама ня выканаў дадзеных дырэктыў ЦК. У сувязі з гэтым—**зьняць шэфства з Багушэўскай організацыі КСМ над усеагульным навучаньнем.**

Папярэдзіць Багушэўскую організацыю ЛКСМБ, што зьняцьце шэфства не павінна паслабіць, а пасіліць удзел КСМ у правядзеньні ўсеагульнага навучаньня, ліквідацыі няпісьменнасьці, політэхнізацыі школы і інш.

Толькі 100 проц. выкананьне задач культэстафэты і ў першую чаргу задач усеагульнага навучаньня, поўнага ўцягненьня КСМ і ўсіх працоўных у справу культбудаўніцтва дасьць організацыі права стаць іноў шэфам усеагульнага навучаньня.

У далейшым бюро ЦК ЛКСМБ прапануе Полацкаму, Багушэўскаму і ўсім РК для пасіленьня працы комсамолу па правядзеньню культэстафэты правесьці наступнае:

1. Давесьці да кожнай ячэйкі, да кожнага комсамольца маршруты культэстафэты, зрабіць маршруты часткаю пляну комсамольскіх ячэек, распрацаваць іх так, каб ячэйкі конкрэтна ведалі, што яны павінны зрабіць для выкананьня маршрутаў.

— Ахапіць дзяцей школамі, забясьпечыўшы дзяцей батракоў і беднаты абуткам, вопраткай і г. д. Дарослых ахапіць лікпунктамі на 100 проц.

Організаваць агляд працы і пераклічку (г. зн. узаемны кантроль) ячэек па правядзеньню культэстафэты і ў першую чаргу па выкананьню абавязкаў шэфаў, як сіламі райкомаў, так і сіламі саміх ячэек.

2. Комсамольскім ячэйкам уцягнуць усіх комсамольцаў у культармейцы, даўшы кожнаму конкрэтныя абавязкі, а таксама разгарнуць працу па ўцягненьню культ. працаўнікоў і ўсёй рабочай, батрацкай і бядняцка-серадняцкай моладзі.

3. Пасіліць кіраўніцтва вылучанымі па правядзеньню культэстафэты ў сельсаветах і на прадпрыемствах тройкамі шляхам склікаьня брыгад, пасылкі інструктароў, дачы загадаў і інш. Там, дзе культармейцы да гэтага часу не падзелены на атрады па маршрутах,—падзяліць, даўшы кожнаму заданьне па выкананьню маршрутаў. Праверыць, як культармейцы выконваюць даручаныя ім абавязкі.

4. Прапанаваць РК поўнасьцю выканаць раней дадзенае разьмеркаваньне па мобілізацыі комсамольцаў на пэдпрацу ў школы, лікпункты і пэдустановы. Райкомам поўнасьцю забясьпечыць школы і лікпункты настаўнікамі і інструктарамі, мобілізаваўшы для гэтага комсамольцаў, якія маюць адукацыю ня ніжэй сямігодкі, рабочых, а таксама і беспартыйную моладзь, якая мае пэдагагічную асьвету і працуе ў іншых установах. Райкомам організаваць брыгады па вярбоўцы ў пэдвузы і тэхнікумы.

5. Пачаць падрыхтоўчую працу па давядзеньню культэстафэты да фінішу. Бюро ЦК ЛКСМБ лічыць неабходным ператварыць культэстафэту ў культпаход,—паход усіх працоўных на ліквідацыю прарываў па ўсеагульнаму навучаньню, на пасіленьне культбудаўніцтва, а таму катэгорычна папярэджвае комсамольскую організацыю РК і ячэйкі, што фініш культэстафэты ні ў якім разе не павінен згортваць працы, а наадварот, комсамольскія РК і ячэйкі павінны давесьці вынікі правядзеньня культэстафэты і, узброіўшыся яшчэ больш сільнымі тэмпамі, уключыцца ў справу культбудаўніцтва. Кожная ячэйка павінна вылучыць брыгаду культармейцаў. Пераглядзеўшы працу сваёй ячэйкі, брыгады складаюць рапарт і дастаўляюць у РК.

Райкомы не пазьней 1-га студзеня 1931 году павінны прадставіць у ЦК ЛКСМБ рапарты з колькаснымі і якаснымі паказчыкамі правядзеньня культэстафэты, адзначыўшы мерапрыемствы па далейшай працы.

6. На куставых нарадах сэкратароў РК ЛКСМБ паставіць пытаньне аб правядзеньні культэстафэты, аб шэфстве комсамолу над усеагульным навучаньнем.

7. Гэтую пастанову апублікаваць у друку.

Жудасны малюнак разгулу фашысцкага тэрору ў Польшчы

Зьбіеньнямі і зьдзекамі каты вымушаюць патрэбныя ім „прызнаньні“

ВАРШАВА, 18. Усё больш шырокія памеры прымае Брэсцкі скандал. Усьлед за вымушаным запытаньнем пэпээсаўцаў і нацдэмократаў з прычыны Брэсту, паступілі протэсты і іншых колаў.

Надзвычайна няпрыемным для ўраду зьяўляецца протэст профэсараў Кракаўскага унівэрсытэту. Нават блізкія да ўраду органы друку, як „Экспрэс Поранны“, „Кур'ер Цодзенны“ і „Кур'ер Поранны“ прымушаны былі загаварыць аб неабходнасьці пакараньня вінавайцаў. У гэтай заяве вельмі шмат двурушніцтва, бо ні для кога не сакрэт, хто пасылаў і хто даваў інструкцыі афіцэрам, якія зьдзекваліся ў Брэсьце над зьняволенымі.

Акрамя Брэсту зноў усплывае пытаньне аб так званым „уціхамірваньні“ заходняй Украіны. Да таго-ж пытаньне стаіць на павестцы дня чарговых польскіх нарад Лігі Нацый.

Украінскі дэпутат унёс пытаньне ў сэнат. Пытаньне складаецца з 83 старонак і ўскрывае зусім выключны па сваёй жорсткасьці малюнак масавага украінскага пагрому ў Польшчы. У пытаньні прыводзяцца дакумэнтальныя даныя аб масавых зьбіеньнях, разгроме коопэратываў, школ і г. д., падаца вялікая колькасьць пратаколаў асабістага апытаньня зьбітых і катаваных украінскіх сялян, якія атрымоўвалі па 3 0 і больш палак. Зьмешчаны пратакольныя даныя аб тым, як паліцэйскія грамілі сялянскія хаты, зьнішчалі ўсё, што знаходзілася ў гэтых хатах, кідалі ў калодзежы харч, зьмешвалі яго з пер'ямі і газаю. Апісаны шматлікія выпадкі, калі бралі ко трыбуцыю, бесчалавечны зьдзек і жудасны малюнак сьмяртэльнага страху, якім было ахоплена ўсё насельніцтва, якое хавалася цэлымі тыднямі ў лясох. Гэтая сумная кніга—лепшы комэнтары да ўсіх абвяржэньняў польскага ваеннага друку і артыкулаў некаторых продажных чужаземных журналістых, якія, пабыўшы на Заходняй Украіне ў час экзэкуцый, напісалі ў свае газэты, што яны... нічога няпрыстойнага ня прыкмецілі.

У сойм унесена запытаньне аб фальсыфікацыі выбараў. Усе прадстаўнікі опозіцыі, якія выступілі на першым паседжаньні сойму, адкрыта з трыбуны заявілі, што цяперашні склад сойму зьяўляецца вынікам падтасоўкі волі насельніцтва і дапушчаных злоўжываньняў на выбарах. Пры гэтым ня трэба забывацца, што опозіцыя, якая падымае гэтыя пытаньні, вядома сваёй грубасьцю, двурушніцтвам і прыхільнасьцю да ўсякіх закулісных спраў пілсудчыкаў.

На паседжаньні сойму пры абгаварэньні брэсцкага пытаньня комуністычны дэпутат Бужынскі, як ужо паведамлялася, крыкнуў з месца, што ў польскай дэфэнзыве (ахранка) зьбіва і політычных зьняволеных сыстэматычна на працягу 12 год. Лішняй ілюстрацыяй да гэтай заявы можа паслужыць інформацыя бундаўскага „Фольксцэйтунг“ аб справе 10 украінскіх сялян, у тым ліку адной дзяўчыны, якая разьбіралася ў ковенскім акруговым судзе. Амаль усе падсудныя абвінавачваліся ў комуністычнай дзейнасьці. На папярэднім сьледзтве ў ахранцы амаль усе давалі паказаньні супроць сябе і „сазнаваліся“ ў тым, што зьяўляюцца комуністымі. Тым больш пікантнай была заява на судзе аднаго з падсудных, селяніна Оліса, які прадставіў суду пасьведчаньне, што ён зьяўляецца нікім іншым, як упаўнаважаным... беспартыйнага блёку. Ён заявіў на судзе, што ніколі комуністым ня быў, але што ў дэфэнзыве ён сапраўды выдаў сябе за комуністага, бо яго бесчалавечна катавалі. Оліс спасылаецца пры гэтым на пратакол урача, які знайшоў сьляды пабояў на ўсім целе і на палавых органах. Астатнія абвінавачваныя заявілі на судзе, што „сазнаваліся“ ў сваёй „віноўнасьці“. Пры тых-жа ўмовах мы былі настолькі тэрорызаваны, што не рашаліся расказаць аб зьбіеньнях сьледчаму, баючыся новых катаваньняў. Прыхільнікаў беспартыйнага блёку суд апраўдаў. Усе іншыя прыгавораны да 4-х год катаржнай турмы кожны. У Сасноўцы адбылася шматлюдная дэмонстрацыя беспрацоўных, на якую два разы нападала паліцыя. Дэмонстранты аказалі паліцыі актыўнае супраціўленьне.

Магутнай фінансавай базай

сустрэнем трэці год пяцігодкі

Віцебскія „кіраўнікі“ ў баку ад мобілізацыі сродкаў

Грамадзкасьць Віцебшчыны не мобілізавана на выкананьне фінпляну

(Ліст з Віцебску)

Становішча з выкананьнем фінпляну ашчадкас усё яшчэ застаецца пагражаючым. Першая дзесяцідзёнка дала адліў фізычных указаў на 38.000 рублёў. Такім чынам, за ўвесь ударны квартал, замест прыліву ў 151.000 руб. мы маем адліў у 105.000 р.

Чым тлумачыцца такое становішча?

Першая і асноўная прычына, гэта—безадказныя адносіны самога ашчадапарату да працы па мобілізацыі сродкаў насельніцтва. Працаўнікі ашчадкас адносяцца да працы па чыноўніцку, адседжваюць свой працоўны час, а свайго грамадзкага твару не праяўляюць. Шэраг абураючых фактаў сьцьвярджаюць гэта. Так, былы загадчык гаркасы, т. Аксэльрод, і працаўнік колектыву старшы касір Гутман на пасяджэньні РКК, „яскрава“ ўявіўшы працу профсаюзаў на вытворчасьці, павялічваюць зарплату шэрагу працаўнікоў апарату звыш ставак дзяржнормаваньня, аб грунтоўваючы павышэньне зарплаты тым што на працаўнікоў дадаткова ўскладзены „новыя абавязкі“, тады як гэтыя абавязкі зьяўляюцца фактычна непасрэднай працай гэтых працаўнікоў. Адмена гэтага загаду новапрызначаным загадчыкам выклікала абурэньне з боку зацікаўленых асоб. Дэлегацыя іх заявіла, што непавялічэньне пэнсіі прымусіць іх кінуць апарат. Калі на тры дні затрымалася аплата за звыштэрміновую працу па складаньню гадовай справаздачнасьці, дык 10-га сьнежня „сумленныя“ працаўнікі адмовіліся выйсьці на працу.

У 3-м аддзяленьні ашчадкасы выяўлены шэраг фактаў, якія мяжуюцца з шкодніцтвам і злачынствам пасобных працаўнікоў.

Партыйна-комсамольская група не адчуваецца, мясцком не павярнуўся тварам да вытворчасьці.

Соцспаборніцтва і ўдарніцтва існуе толькі на паперы. Гарпрафсавет гэтай справай зусім не цікавіцца. Пытаньне аб мобілізацыі сродкаў насельніцтва праз ашчадкасы да гэтага часу не абгаварвалася на прэзыдуме Гарпрафсавету. Калі трэба было склікаць нараду профактыву, дык прышлося патраціць пяць дзён на „узгадненьне“, „увязкі“ і г. д. гэтага пытаньня з адказным сакратаром Гарпрафсавету—тав. Рубіным, які адмахваўся ад брыгады ЦК ЛКСМБ, як ад назойлівай мухі, забіраючыся ў габінет і г. д.

РСІ, згодна пастановы НК РСІ павінна была правесьці агляд працы па безнаяўных разьліках і касавым абслугоўваньню прадпрыемстваў, але да гэтага часу нічога не зрабіла.

Брыгада зьвярнулася да старшыні РСІ з просьбай правесьці гэту працу.

— „Вы рабіце, што вам патрэбна, а мы сваё зробім“,—адказаў старшыня. Гэта „сваё зробім“ цягнецца дагэтуль.

Няма рабочага кантролю над ашчадкасамі. Абутковая ф-ка імя „Лекерта“—шэф ашчадкас—нічога не зрабіла і ня ведае аб тым, як працуюць ашчадкасы.

Абвешчаны ЦК КП(б)Б ударны дзесяцідзёньнік мобілізацыі сродкаў насельніцтва прайшоў міма ўвагі віцебскіх кіруючых організацый, якія нават і не ведалі аб ім.

Увага мясцовых організацый, асабліва за апошні час, была сконцэнтравана толькі на рэалізацыі па пазыкі „Пяцігодка—ў чатыры гады“, пакінуўшы астатнія галіны фінпляну без належнага кіраваньня і ўдзелу грамадзкасьці.

Кантрольная лічба на 7-ХІІ па пазыцы выканана толькі на 90 проц., а па іншых відах, разам з невыкананьнем мінулага году пайнакапленьня ЦРК, выканана на 58,51 проц., запазычанасьць па кватэрнай плаце—78821 руб., па жылкоопэрацыі сабрана на 3,99 пр. па саматужн. коопэрацыі 15,83 пр.

Гарадзкая камісія садзейнічаньня, фактычна ніякай працы не праводзіла. У свой час гэта камісія была распушчана цэнтральнай камісіяй садзейнічаньня пры ЦВК БССР і прызначана ў новым складзе. Але не працавала і гэта, чаму зараз існое абнаўлена.

Толькі ў апошні час пастанова ЦК ЛКСМБ ад 27-ХІ унесла пералом у рабоце Віцебскага комсамолу ў гэтай галіне.

Віцебскі комсамол узяў шэфства над ашчадкасамі. Дзесяць лепшых ударнікаў-комсамольцаў вылучаны на працу ў ашчадапарат. Організаваны комсамольскія брыгады з 180 асоб для правядзеньня масавай працы на прадпрыемствах. Вылучана група комсамольцаў-дакладчыкаў у 70 асоб, якія правялі на ўсіх чарговых сходах ячэяк даклады аб мобілізацыі сродкаў насельніцтва і задачах комсамолу. Організуецца комсамольскае аддзяленьне ашчадкасы. Высылаецца брыгада комсамольцаў з 5 асоб для правядзеньня працы па мобілізацыі сродкаў на вёсцы. Для практычнага ўдзелу і дапамогі комсамолу ў гэтай справе прыцягваецца піонэрорганізацыя.

Комсамол Віцебску выклікаў на соцспаборніцтва па актывізацыі комсамолу ў выкананьні фінпляну і разьвіцьці ашчадсправы Фрунзэўскую організацыю г. Менску.

Комсамол Віцебску пастанавіў дабіцца 100 проц. ахопу комсамольцаў ашчадкасамі, уцягненьня кожным комсамольцам ня менш 3-х укладчыкаў у ашчадкасы і ахопу бюджэту комсамольцаў праз ашчадкасы шляхам безнаяўных разьлікаў.

Віцебскі комсамол практычна ўзяўся за ажыцьцяўленьне пастановы ЦК ЛКСМБ.

Неабходна, каб энтузіязм комсамолу не астыў і забясьпечыў-бы пасьпяховае выкананьне ўзятых на сябе абавязацельстваў.

Неабходна, каб ініцыятыва комсамолу была падтрымана партыйнай і савецкай грамадзкасьцю Віцебску.

Вопыт Віцебскага комсамолу павінны падхапіць астатнія організацыі і з тым, каб дабіцца практычнага ўдзелу комсамольскай організацыі ў выкананьні фінпляну ўдарнага квартлу і забясьпечаньня фінансавай базы трэцяга году пяцігодкі.

Фрунзэўская організацыя комсамолу павінна прыняць выклік комсамолу Віцебшчыны і неадкладна прыступіць да практычнай працы.

Брыгада ЦК ЛКСМБ і „Чырвонай Зьмены“ Шэмшалевіч, Жукаберскі.

Юнкоры пішуць

* Мобілізацыя сродкаў па Халчанскім сельсавеце, Веткаўскага раёну, праходзіць вельмі марудна. Па пазыцы „5-годка ў 4 гады“ яшчэ не дарэалізавана на 550 рублёў. Самаабкладаньне не спагнана на 1370 рублёў, што складае каля 70 проц. Партыйная і комсамольская ячэйкі сельсавету нічога не робяць у гэтым напрамку.

* Для мобілізацыі сродкаў Петрыкаўскі РК ЛКСМБ мобілізаваў 20 комсамольцаў, разьбіўшыся на брыгады, яны выехалі ў сельсаветы.

Комсамольцы.

— План мобілізацыі сродкаў па Барысаўскім раёне яшчэ ня выкананы. Сельгаспадатак спагнаны толькі на 86 проц., страхоўка на 72 пр., а самаабкладаньне толькі на 33 пр. Агульная колькасьць грошай, якія павінны паступіць з сельсавету, вызначаецца ў 500 тыс. рублёў. Асабліва дрэнна праходзіць мобілізацыя сродкаў у Зембінскім, Вылачыцкім і Пёмаскім сельсаветах, якія выканалі заданьні ў размеры ад 27 да 60 проц.

Наперадзе ідзе Лозінскі сельсавет, які план па мобілізацыі сродкаў закончыў. К.

— Мобілізацыя сродкаў па Дрысенскім раёне праходзіць надзвычайна дрэнна. План па спагнаньню сельгаспадатку на 15-е сьнежня недавыкананы на 8 проц., па страхоўцы—на 21 проц., па самаабкладаньню—на 25 проц. Для правядзеньня ўдарнай дэкады па мобілізацыі сродкаў у сельсаветы былі накіраваны брыгады, якія ніякіх рэальных вынікаў не далі, бо сельсаветы да сёньняшняга дня не маюць сьпісаў і зьвестак аб тых, за кім лічыцца запазычанасьць.

П. К—и.

Слуцкія комсамольцы рапартуюць аб рабоце па мобілізацыі сродкаў

Па ініцыятыве Слуцкага РК ЛКСМБ было мобілізавана 30 комсамольцаў на фінансавы фронт. Брыгады, якія вярнуліся з раёну, рапартуюць газэце „Чырвоная Зьмена“ аб праведзенай рабоце.

Так, брыгада тав. Туміцы завербавала 80 укладчыкаў, брыгада тав. Прыбытка завербавала 41 укладчыка на 160 рублёў, брыгада Ржанкоўскага завербавала укладчыкаў на 100 рублёў.

Некаторыя комсамольцы, трэба сказаць, безьдзейнічалі і нічога не зрабілі па мобілізацыі сродкаў. Да іх адносяцца брыгады Трацьцякова і Барадзіна, якія вярнуліся, не завербаваўшы ні аднаго ўкладчыка. Брыгада Лобана завербавала аднаго ўкладчыка на... 1 рубель.

Прыбытка.

Культполітбой у Будвучы

Вопыт будвучаў—іншым ячэйкам

Мы доўга думалі над жывой формай удзелу ў культэстафэце. Зноў гурткі... колькі іх ужо ёсьць! Усё гэтая самая частка. Не, не падыходзіць. Кожнаму комсамольцу трэба добра ўявіць сабе сутнасьць задач культурнай рэволюцыі. Глыбока зразумець іх, каб потым было лягчэй лепш ажыцьцявіць гэтыя задачы. А для гэтага няма лепшай формы, чым культполітбой.

Гэткае рашэньне прынялі на Бюро комсамольскага колектыву Белдзяржбуду. Пастанавілі правесьці культполітбой у вопытна-паказальным парадку найперш па ячэйцы Будвучу.

Пачалася дасканалая падрыхтоўка. У плян унесьлі пытаньні політэхнізацыі, усеагульнага навучаньня, ліквідацыі непісьменнасьці, права—„левацкі“ блёк, сутнасьць нацыянальнага дэмократызму. Комсамольцы сустрэлі гэта мерапрыемства вельмі горача. А прыйшло 50 комсамольцаў, 70 беспартыйных пастанавілі „змагацца“.

Два тыдні ішла падрыхтоўка. Закупілі літаратуру. Днём у час абеду, увечары ў час перапынку ідзе працоўка.

Што рашыў першы зьезд па політэхнізацыі? Калі пачалося ўсеагульнае навучаньне?

Пытаньне за пытаньнем...

На дапамогу прышлі выкладчыкі.

Асабліва дапамог выкладчык граматнасьці т. Корзун. Для ўзмацненьня дысцыпліны ўтварылі рэволюцыйную тройку, якая судзіла траіх і дала ім вымовы. Выпусьцілі насьценную газэту: „За культполітбой“.

І вось—вечар змаганьня. Прышоў апорг Фрунзэўкі т. Умрэйка. Прысутнічала шмат комсамольцаў з іншых ячэек. Разьбіліся на чатыры групы. Пачалася „бойка“. Будвучаўцы добра падкаваліся. На самыя цяжкія пытаньні даюць чоткія адказы. Але былі і слабыя.

Тады на дапамогу прыходзіла консультацыя.

Практычным вынікам культполітбою было замацаваньне сувязі з 40-й школай.

Культполітбой дапамог комсамольцам разабрацца і ўявіць сабе пытаньні культрэволюцыі.

Лепшымі на змаганьні былі комсамолец Эйдэльман, які атрымаў у прэмію лыжы і комсамолка Эльяшкевіч, якая атрымала гатавальню.

Здаў пазыцыі армату...нях, які за 25 паражэньняў атрымаў —„чарапаху“ некультурнасьці.

Зараз колектыў Белдзяржбуду рыхтуе політ-вытворчыя маневры, як працяг культполітбою.

Садоўскі.

Махровейшыя шовіністычныя і антысэміцкія вылазкі ў БДТ-І

Мясцком і дырэктар „ня хочуць выносіць сьмецьця з хаты“

Ачысьціць шэрагі актораў ад клясава-варожых элемэнтаў

Не далі адпору контррэволюцыйным вылазкам

На агульным сходзе актораў 1-га Беларускага Дзяржаўнага Тэатру (знаходзіцца зараз у г. Віцебску), скліканым па пытаньню абгаварэньня працэсу „Прампартыі“, артыстка Новік заявіла:

— Калі я чытаю аб такіх сволачах, як Рамзін і Ларычаў, мяне страшэнна абурае. Але калі я чытаю такое прозьвішча, як Рабіновіч, дык мне здаецца, што калі што здарыцца дык заўсёды адказваюць яўрэі. У канцы сваёй прамовы Новік дабавіла:—„Добра, што іх злавілі, а то б усіх яўрэяў парэзалі“.

Такая вылазка артысткі Новік

зьяўляецца агіднейшай праявай шовінізму, чарговай вылазкай клясавага ворага.

Замест рашуча асудзіць праяву яўрэйскага шовінізму з боку артысткі Новік, артыстка Стальнецкая, тут-жа на сходзе, адказала антысэмітызмам.

— „Чаму ты хочаш вырэзаць усіх яўрэяў? А чаму ты не гаворыш аб тым, што калісьці яўрэі рэзалі нашых рускіх дзяцей і бралі кроў на мацу. І чаму аб гэтым не гавораць і ня друкуюць?“

Артыстка Ждановіч імкнулася давесьці, што „яўрэйская рэлігія нікуды ня вартая, а „наша“ вера добрая“.

Гэтую лютую контр-рэволюцыйную антысэміцкую вылазку артысткі Стэльнецкай, як і шовіністычную вылазку Новік, член ЦП саюзу Працмастацтва—Галіна прыняла за жарты паміж артыстак, не выступіла, не рэагавала на іх, а імкнулася змазаць гэтую агідную справу. Галіна не патрабавала хуткага абгаварэньня гэтага пытаньня на МК першага БДТ. Толькі праз 8 дзён яно было пастаўлена на МК, які вынес сваю лёгкую прымірэнчую пастанову:

— Артыстку Стэльнецкую выключыць з саюзу на 6 месяцаў, Галіне вынесьці суровую вымову і аб яе паводзінах давесьці да ведама ЦП саюзу. Ждановіч вынесьці вымову. Новік даць папярэджаньне за тое, што яна (бачыце) несвоечасова давала да ведама адпаведных організацый.

Аб гэтым паведамлялася ў газэце „Віцебскі Пролетары“ ад 14-ХІІ за № 288, а ўчора—у газ. „Рабочий“.

Мы, патрабуем ад адпаведных органаў прыняць самыя рашучыя захады да вылазак клясавага ворага і неадкладных організацыйных захадаў супроць МК БДТ—1 і дырэктара тэатру, якія ня толькі не надавалі значэньня памянёным вылазкам, але сваім „рэагаваньнем“ праявілі прымірэнцтва, імкнучыся замазаць іх.

Выгнаць агентаў ворага з БДТ-І

Агульны сход працаўнікоў 2-га Беларускага Дзяржаўнага Тэатру і тэхперсоналу, заняўшыся з матар'яламі, зьмешчанымі ў газэце „Віцебскі Пролетары“ аб праявах шовінізму і аб спробах распальваньня нацыянальнай розьні сярод актораў БДТ-1, выказвае сваё абурэньне супроць гэтай чарговай вылазкі клясавага ворага на культурным фронце.

У перыяд разгортваньня шырокіх тэмпаў соцыялістычнай рэконструкцыі ўсёй народнай гаспадаркі, калі рабочая кляса ў союзе з асноўнымі масамі сялянства, пад кіраўніцтвам комуністычнае партыі, напружвае ўсе свае сілы і сродкі на выкананьне пяцігодкі ў чатыры гады, ажыцьцяўляе лёзунг, ліквідацыі кулацтва як клясы, на аснове суцэльнай колектывізацыі на і тэатральнае мастацтва і яго працаўнікоў ускладаецца адказная і ганаровая роля, як на прапагандыстаў нашых задач, як на організатараў пачуцьця і волі рабочае клясы і ўсіх працоўных мас у барацьбе за пабудову соцыялізму ў нашай краіне.

Ня можа быць месца ў нашых радох людзям, што служаць рупарам клясава варожых нам сіл, што імкнуцца сеяць нацыянальную варожасьць сярод рабочае клясы і працоўных мас.

Агульны сход патрабуе ад ЦП саюзу Працмастацтва безадкладных і рашучых мерапрыемстваў па выключэньню з саюзу і зьняцьця з працы ў БДТ-1 актораў: Новік, Стэльнецкай, Ждановіч, а таксама тэрміновага вываду з членаў і выключэньня з шэрагаў саюзу акторкі Галіны.

Патрабуем прыняць адпаведныя організацыйныя мерапрыемствы супроць МК БДТ-1, які імкнуўся змазаць гэтую агідную справу.

Тэрмінова правесьці чыстку соцыяльнага складу БДТ-1 і прыняць меры для пролетарызацыі тэатру.

Здарэньне ў БДТ-1 патрабуе ад нашага саюзу наогул узмацненьня політычнага і інтэрнацыянальнага выхаваньня акторскіх масы.

Прэзыдыум сходу.

АДКАЗНЫ РЭДАКТАР— РЭДКОЛЕГІЯ

Друкарня імя тав. Сталіна

Галоўлітбел № 599